

TRYB ZDOBYWANIA I PRYZYNAWANIA STOPNI

1. Harcerze i harcerki zdobywają stopnie indywidualnie.
 2. Stopnie zdobywa się kolejno rozpoczynając od MŁODZIKA / OCHOTNICZKI (wyjątek stanowi pkt. 4). Po zdobyciu stopnia przystępuje się do zdobywania wyższego.
 3. Kandydaci na harcerzy odbywają okres próbny zdobywając prawo należenia do drużyny i noszenia na mundurze barw i numeru drużyny . Po odbyciu próby i przyjęciu do drużyny, a przed zdobyciem stopnia noszą nazwą szeregowego harcerza\ szeregowej harcerki.
 4. Kandydaci na harcerzy w wieku gimnazjalnym przechodzący do drużyn rozpoczynają zdobywanie stopni od WYWIADOWCY / TROPICIELKI, a w liceum od stopnia ĆWIKA / SAMARYTANKI ; z uzupełnieniem ważnych wymagań stopni poprzedzających (decyzję podejmuje drużynowy biorąc pod uwagę poziom harcerza i tradycje drużyny).
 5. Czas zdobywania stopnia każdorazowo harcerz/harcerka ustala indywidualnie z drużynowym. Im niższy stopień, tym próba powinna być krótsza . Próba nie można jednak trwać dłużej niż 24 miesiące. Po tym czasie harcerz/harcerka zaczyna próbę zdobycia stopnia od nowa. Stopnie powinny być zdobywane bez zbędnych przerw. Czas pomiędzy zamknięciem próby na jeden stopień a otwarciem próby na kolejny nie powinien przekroczyć 2–3 miesięcy
 6. Harcerz/harcerka w czasie okresu próbnego zdobywającego prawo należenia do drużyny na zbiórkach i w pracy samodzielnej osiąga wiedzę, umiejętności i cechy charakteru wymagane do rozpoczęcia próby na stopień.
 7. Po przyjęciu do drużyny harcerz /harcerka zgłasza drużynowemu gotowość do przystąpienia do próby na stopień. Do próby dopuszcza drużynowy biorąc pod uwagę aktywność, postawę i cechy charakteru harcerza. Podczas próby następuje sprawdzenie zdobytej wiedzy i umiejętności. W zależności od sytuacji, możliwości i tradycji drużyny (szczepu) drużynowy oraz inni instruktorzy stowarzyszenia przeprowadzają próbę - sprawdzian umiejętności w czasie różnych normalnych i specjalnie przygotowanych zajęć (np. w czasie zbiórek, biwaków, gier, ćwiczeń, biegów, rozmów indywidualnych itp.). Drużynowy oraz inni instruktorzy powinni wyegzekwować od harcerza wszystkie wymagania próby. Sprawdzając poszczególne wymagania próby potwierdzają posiadane umiejętności (wiedzę) w książeczce prób na stopnie, którą harcerz/harcerka musi posiadać. Zwolnienie od sprawdzenia niektórych wymagań próby może nastąpić w wypadku:
 - o zdobycia przez harcerza odpowiednich sprawności wyczerpujących jakieś wymaganie - dziedzinę wiedzy (umiejętności).
 - o posiadanie dowodów, że harcerz opanował jakąś dziedzinę wiedzy (umiejętności) np. karta pływacka, egzamin państwowy, odznaka turystyki kwalifikowanej itp.
 - o oczywistego przekonania, że harcerz posiadał jakąś dziedzinę wiedzy (umiejętności) np. jest najlepszym kucharzem, wyróżniającym się historykiem, doskonałym sportowcem itp.
 - o przeciwwskazań lekarskich (należy ustalić wymagania zastępcze).
 8. Po pomyślnej realizacji wszystkich wymagań próby stopnia odbywa się podsumowanie próby poprzez rozmowę z drużynowym, w czasie której omawiane są sukcesy i porażki próby. Próbą końcową jest odpowiednio:
 - o dla MŁODZIKA/OCHOTNICZKI - bieg harcerski jako próba harcerskiego stylu
 - o dla WYWIADOWCY/ TROPICIELKI - próba z elementami zwiadu, życia polowego i służby
 - o dla ĆWIKA/SAMARYTANKI - próba mistrzowska o cechach wyczynu, zaradności i kreatywności.
- Podczas próby końcowej harcerze oceniani są indywidualnie. Próba końcowa nie może być skróconym powtórzeniem próby stopnia (nie egzekwuje się więc jeszcze raz wymagań próby, chociaż niektóre z nich mogą być zadaniami na biegu). W czasie próby końcowej harcerz ma wykazać, że posiada cechy określone w idei stopnia (samodzielność, zaradność, dorosłość, odwaga, inteligencja itp.). Niespełnienie jakiegoś wymagania próby powinno być uzupełnione w jak najszybszym czasie (jeszcze w okresie próbnym). Harcerze, którzy nie zaliczyli próby końcowej biorą udział w następnej organizowanej.
9. Drużynowy może zaproponować inną formę próby końcowej.
 10. Przyznanie stopnia MŁODZIKA / OCHOTNICZKI wiąże się z dopuszczeniem do złożenia Przyrzeczenia Harcerskiego.
 11. O przyznaniu stopnia decyduje drużynowy i ogłasza to w Rozkazie Drużyny.

12. W ciągu dwóch tygodni po wydaniu rozkazu drużynowy winien wpisać stopień do książeczki harcerskiej.
13. Stopień może być odebrany (cofnięty) przez odpowiednią radę (komisję, kapitułę itp.) w wypadku :
- o postępowania niezgodnego z Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim,
 - o braku poszanowania dla patrona, proporca, tradycji, munduru i symboli
 - o rażących braków, w umiejętnościach jakie są wymagane na poziomie danego stopnia.
14. Dokumentacją pracy systemem stopni są książeczki prób na stopień. Po przyznaniu stopnia harcerz/harcerka oddaje książeczkę drużynowemu.
15. Za funkcjonowanie systemu stopni w drużynie oraz jej dokumentację odpowiada drużynowy/drużynowa
16. Próby na stopień MŁODZIKA/OCHOTNICZKI , WYWIADOWCY/ TROPICIELKI , ĆWIK/SAMARYTANKI mogą zawierać dodatkowe, związane z tradycją i specyfiką drużyny wymagania, wprowadzane decyzją drużynowego, jednak nie mogą likwidować wymogu zaliczenia wszystkich podstawowych wymagań na dany stopień ujętych w niniejszym regulaminie stopni.
17. Zadania próby realizuje się w toku pracy drużyny (działań zaplanowanych przez drużynowego, zastępowego czy innego przełożonego) oraz w formie zadań indywidualnych (zaplanowanych przez samego harcerza/ harcerkę zdobywającego stopień).Proporcje zadań realizowanych w drużynie i zadań indywidualnych zmieniają się: wraz z kolejnymi stopniami liczba zadań realizowanych w ramach pracy drużyny i zastępu spada, a rośnie liczba zadań realizowanych indywidualnie. Tym samym rośnie wpływ harcerza/harcerki zdobywającego stopień na kształt realizowanej przez niego próby.
18. W przypadkach nieobjętych regulaminem interpretację oraz decyzję podejmuje drużynowy

TABELA WIEKOWA STOPNI

Ponieważ stopnie harcerskie stanowią program indywidualnego rozwoju harcerza i harcerki, wyznaczają pożądane cechy charakteru, odzwierciedlają etapy osiągnięć życiowych i harcerskich powinny być zdobywane w odpowiednich przedziałach wiekowych . Zalecane w poniższej tabeli przedziały wiekowe dla zdobywania poszczególnych stopni nie oznaczają jednak, że to wiek ma decydować o przyznaniu stopnia.

STOPIEŃ	WIEK	SZKOŁA	OZNACZENIE NA MUNDURZE
MŁODZIK OCHOTNICZKA	10 - 13	PODSTAWOWA	
WYWIADOWCA TROPICIELKA	12 - 15	PODSTAWOWA GIMNAZJUM	
ĆWIK SAMARYTANKA	14 - 17	GIMNAZJUM SZKOŁA PONADGIMNZJALNA LICEUM	
HARCERZ ORLI HARCERKA ORLA	16 - 19	SZKOŁA PONADGIMNZJALNA LICEUM	
HARCERZ/HARCERKA RZECZYPOSPOLITEJ	pow. 18	SZKOŁA PONADGIMNAZJALNA LICEUM SZKOŁY WYŻSZE	

PRÓBA HARCERZA/HARCERKI

1. Próba rozpoczyna się w momencie przyjścia harcerza/harcerki na pierwszą zbiórkę drużyny. Powinna trwać nie dłużej niż 6 miesięcy. W czasie okresu próbnego harcerz/harcerka poznaje swój zastęp i drużynę oraz uczy się podstawowych zasad harcerskiego zachowania. Zakończenie próby harcerza/harcerki jest równoznaczne z przyjęciem do drużyny i otwarciem próby na stopień MŁODZIKA / OCHOTNICZKI . Po zakończeniu próby harcerz/harcerka otrzymuje prawo do noszenia barw i numeru drużyny.
2. Wymagania próby:
 - Ukończył 10 lat (lub jest uczniem IV klasy). Wie, że chce zostać harcerzem/harcerką, akceptuje zasady życia panujące w drużynie
 - Systematycznie uczestniczył w zbiórkach zastępu i drużyny przez 3 miesiące
 - Zapoznał się z wymaganiami Prawa Harcerskiego, rozumie je i stara się zgodnie z nim postępować
 - Potrafi przywitać się, przedstawić i zameldować po harcersku
 - Wie co to jest zastęp, drużyna i szczerp, rozróżnia funkcje w drużynie
 - Zna imię, nazwisko i adres zastępowego, potrafi skontaktować się z nim. Zna imię i nazwisko drużynowego, zna adres www drużyny, potrafi z niej korzystać
 - Zna sieć alarmową zastępu, sprawnie staje na zbiórki alarmowe
 - Zna nazwę zastępu, drużyny, szczerpu. Zna numer i barwy drużyny (szczerpu). Wie kto jest bohaterem drużyny. Wie kiedy powstała drużyna (szczerp) i kto ją założył. Zna nazwę Stowarzyszenia, w ramach którego działa drużyna
 - Skompletował mundur harcerski i prawidłowo go nosi
 - W czasie próby zdobył jedną sprawność harcerską (lub jest w trakcie jej zdobywania)
 - Założył śpiewnik harcerski
 - Wie, co oznacza w tradycji harcerskiej węzełek na chuście i stara się w swoim życiu postępować zgodnie z tą ideą. Spełnił kilka dobrych uczynków
 - Uczestniczył wraz z drużyną we Mszy Św. lub innym nabożeństwie

MŁODZIK - OCHOTNICZKA

• IDEA STOPNIA

Pierwszy stopień harcerski. Przeznaczony dla chłopców i dziewcząt, którzy po próbie harcerza/harcerki zaczynają poznawać smak Harcerstwa, chętnie zdobywają nowe wiadomości i umiejętności potrzebne do służby harcerskiej w zastępie, drużynie, szkole, domu, na biwaku i w życiu codziennym, MŁODZIK / OCHOTNICZKA stara się postępować zgodnie z Prawem Harcerskim, jest samodzielny i zaradny, dzielny i pogodny, w życiu nie potrzebuje obsługi. MŁODZIK / OCHOTNICZKA to harcerz/harcerka, który czerpie radość z każdej przygody, jest pomocny i obowiązkowy w przychodzeniu na zbiórki. Chętnie podporządkowuje się normom, a do bycia w drużynie często motywuje go/ją posiadanie starszych kolegów/koleżanek. W drużynie jest szeregowym lub pełni jakąś niewielką funkcję niewymagającą samodzielności. Po ukończeniu próby na stopień posiada podstawową wiedzę z technik harcerskich. Zna i rozumie Prawo Harcerskie. Systematycznie uczestniczy w praktykach religijnych Kościoła. Zna i czuje ideę harcerstwa. Rozumie, czym jest patriotyzm. Podjął z zastępem służbę. Cechują go/ją dobra pamięć i wyostrzone zmysły. Znalazł już swoje zainteresowania. Jest aktywnym harcerzem/harcerką – uczestniczy w zbiórkach drużyny, biwakach, obozie. Bierze udział w uroczystościach patriotycznych i kościelnych.

• WYMAGANIA STOPNIA

Każde wymaganie powinno być zrealizowane jednym konkretnym zadaniem, adekwatnym do potrzeb i możliwości harcerza/harcerki; jedno zadanie może spełniać więcej niż jedno wymaganie. Każde zadanie powinno być dla harcerza/harcerki wyzwaniem!

1. Praca nad sobą:

- Zna na pamięć Prawo i Przyrzeczenie Harcerskie, rozumie je i stosuje w życiu codziennym.
- Odróżnia dobro i zło, robi wieczorny rachunek sumienia (wie czym jest sumienie).
- Systematycznie się modli rano i wieczorem. W niedziele i święta uczestniczy we Mszy Św.
- Przeczytał książkę o tematyce harcerskiej
- W czasie próby zdobył trzy sprawności harcerskie
- Ma swoje hobby, zaprezentuje je na zbiórce zastępu

2. Wiedza obywatelska:

- Zna godło i barwy narodowe i ich historię, zaśpiewa hymn narodowy, wie gdzie i kiedy powstał i kto jest jego autorem
- Umie zachować się godnie w czasie oddawania czci fladze, sztandarowi i w czasie wykonywania hymnów.
- Wskaże na konturowej mapie Polski główne regiony, miasta, rzeki i góry.

3. Wiedza harcerska:

- Zna symbolikę lilijki i krzyża harcerskiego. Wie do czego zobowiązuje go hasło "Czuwaj", wymieni przykłady postępowania godnego harcerza.
- Zaśpiewa hymn harcerski, wie kiedy powstał i kto jest jego autorem.
- Wie gdzie i kiedy powstały pierwsze drużyny harcerskie, kto je założył i na jakiej organizacji były wzorowane. Wie jak nazywało się tajne harcerstwo w czasie II wojny światowej i czym się wślawiło.
- Zna oznaczenia funkcji w drużynie i szczepie, stopni harcerskich według obowiązującego w Stowarzyszeniu systemu i stopni harcerskich i instruktorskich, własnoręcznie upłócił swój sznur do munduru
- Zna kilka faktów z historii drużyny . Zna godło, proporzec i symbole drużyny, wie kto jest bohaterem drużyny i dlaczego należy go naśladować.
- Zna 2 obrzędowe pieśni harcerskie, wie kiedy się je śpiewa. Potrafi zachować się w kręgu i przy ognisku harcerskim.
- Zna dziesięć piosenek harcerskich ze swojego śpiewnika .

4. Umiejętności organizatorskie :

- Zna musztrę harcerza (postawę zasadniczą i swobodną, zwroty). Potrafi sprawnie stanąć na zbiórce i zachować się w szyku.
- Wykona sprawnie otrzymane polecenie i złoży ustny meldunek.

5. Znajomość miejsca zamieszkania:

- Zna okolicę swojego domu, szkoły i miejscowości (dzieje, najważniejsze zabytki, legendy i obyczaje, a także układ sieci komunikacji, przystanków, dróg dojazdowych). Zna na pamięć adres harcówki.
- Wie gdzie znajduje się najbliższy obiekt godny zwiedzania (np. zabytek historyczny, muzeum, osobliwość przyrodnicza itp.).

6. Umiejętności praktyczne:

- MŁODZIK : sprawnie posługuje się podstawowymi narzędziami - młotkiem, obcęgami, wkrętakiem, potrafi rozpaść ogień w kominku i utrzymywać go przez całą zbiórkę.
- OCHOTNICZKA : przyszyje oderwaną część ubrania, wyszyje swój monogram, potrafi rozpaść ogień w kominku i utrzymywać go przez całą zbiórkę
- Umie sam przygotować sobie posiłek.
- Zna swe wymiary: szerokość dłoni, piędź (wymiar rozpostartej dłoni od końca kciuka do końca palca wskazującego), wysokość do pasa, długość kroku.

7. Sprawność:

- Ćwiczy spostrzegawczość i refleks w grach i ćwiczeniach (np. w grze "Kima" zapamięta 10 przedmiotów pokazanych na 1 min. spośród 15, rozpozna 8 z 10 zapachów lub dźwięków itp)
- Zapamięta przebytą drogę długości ok. 2 km i powróci nią.
- Pokona przeszkody terenowe (np. przeskoczy rów szer. ok. 1.6m., przejdzie po belce dł. ok. 3 m., wejdzie na drzewo itp.)

8. Biwakowanie:

- Kompletuje ekwipunek harcerski i turystyczny.
- Był na 3 biwakach harcerskich, w tym na jednym z nocowaniem. Umie zachować się w terenie (nie śmieci, nie hałasuje, niczego nie niszczy, zaciera ślady). Prawidłowo i bezpiecznie porusza się na drogach.
- W terenie stale posiada przy sobie: igłę, nici, zapasowe guziki i agrafki, nóż, linkę długości ok. 2m., zapalki zabezpieczone przed wilgocią, notes, ołówek, legitymację szkolną zabezpieczoną przed zniszczeniem, dyskietkę zdrowia
- Wie jak ubrać się na wycieczkę w zależności od pory roku i pogody, wie jak zabezpieczyć się przed przemoczeniem odzieży i butów.

9. Przyroda:

- Był z zastępem kilka godzin w lesie, obserwował życie lasu.
- Rozpozna kilka pokazanych pospolitych roślin (drzew, krzewów, zbóż, kwiatów, itp.) i zwierząt.

10. Łączność:

- Potrafi wezwać pogotowie ratunkowe, straż pożarną, policję. Wie, co to jest ICE
- Zaadresuje list, nada na pocztę list polecony lub telegram, paczkę, pieniądze.
- Posiada własne konto e-mail, posługuje się komunikatorem internetowym.
- Pełnił służbę łącznika, powtórzy dokładnie rozkaz składający się z 10-20 słów, po przebyciu wyznaczonego odcinka.
- Zapisze i odczyta list napisany prostym szyfrem lub alfabetem Morse'a.
- Zna znaki dowodzenia (ręką, gwizdkiem).
- Trafi do celu drogą wyznaczoną znakami patrolowymi

11. Terenoznawstwo:

- Wyznaczy strony świata według busoli, słońca i gwiazd.
- Narysuje plan harcówki lub swojego mieszkania.
- Zorientuje mapę turystyczną i wskaże na niej trasę marszu lub przejazdu
- Dokona pomiaru odległości krokami.

12. Pionierka:

- Potrafi rozbić namiot
- Wie gdzie można bezpiecznie rozpaść ognisko. Rozpaści ognisko w terenie, zgasi i zatrze ślady.
- Przygotuje w terenie prosty posiłek z przyniesionego prowiantu, zrobi herbatę.
- Posługuje się piłą, siekierą i łopatką saperską (np. przetnie piłą żerdź grubości ok. 5 cm, okopie namiot, porąbie drewno do palenia)

- Stosuje 4 podstawowe węzły (np. połączy 2 linki węzłem płaskim lub tkackim, zawiąże 2 rodzaje kluczek, zapakuje paczkę).

13. Samarytanka:

- Umie zabezpieczyć się przed odparzeniem nóg, przeziębieniem, odmrożeniem
- Opatrzy drobne skaleczenia.
- Zaradzi w przypadku krwotoku nosa, stłuczenia.
- Zmierzy temperaturę.
- Umie wykorzystać chustę trójkątną

WYWIADOWCA-TROPICIELKA

• IDEA STOPNIA

Stopień przewidziany jest dla harcerza/harcerki, który osiągnął już podstawowe wyrobienie harcerskie. Przestrzega Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego w codziennym życiu. W swojej służbie WYWIADOWCA / TROPICIELKA jest zanurzony w harcerskiej przygodzie, jest aktywny i ciekawy świata, tropi teraźniejszość i przeszłość oraz sytuacje, w których może być pożyteczny. Wyrabia swoją spostrzegawczość, sprawność i szybką orientację. W harcach osiąga wprawę, która może zaimponować młodszemu. Zdobywa umiejętności organizatorskie pozwalające prowadzić zastęp lub pełnić inną funkcję w drużynie. WYWIADOWCA / TROPICIELKA to drużyna, który powoli staje się wzorem do naśladowania dla młodszych harcerzy, i stara się być im pomocny. Wykazał się odpowiedzialnością za siebie i za powierzone mu zadania w drużynie, które mają przygotować go/ją do podjęcia odpowiedzialności za zespół. W domu podejmuje się stałych obowiązków. Potrafi pogodzić działalność w drużynie z codziennymi obowiązkami w domu i szkole. Odkrywa istotę wiary i kieruje się nauką Kościoła w życiu codziennym. Rozpoznaje i rozwija swoje talenty, poznaje dorobek kulturowy Polski i Europy. Pracuje nad tężyzną fizyczną, uprawia wybraną dziedzinę sportu.

• WYMAGANIA STOPNIA

Każde wymaganie powinno być zrealizowane jednym konkretnym zadaniem, adekwatnym do potrzeb i możliwości harcerza/harcerki; jedno zadanie może spełniać więcej niż jedno wymaganie. Każde zadanie powinno być dla harcerza/harcerki wyzwaniem!

1. Praca nad sobą:

- Stara się zasłużyć na miano dobrego harcerza. Chętnie niesie pomoc innym. Wspólnie z drużynowym ustalił co powinien zmienić w swoim postępowaniu.
- Systematycznie uczestniczy w życiu sakramentalnym. Rozumie 10 Przykazań Bożych, porówna Dekalog z Prawem Harcerskim, wskaże podobieństwa.
- Potrafi odnieść sytuacje życiowe do Prawa Harcerskiego.
- Czyta książki, zachęci inną osobę do przeczytania jednej z nich i uzasadni swój wybór.
- Mądrze korzysta z czasopism, telewizji i internetu, dokonując wyboru artykułów, audycji i pożytecznych stron WWW (ciekawych, kształcących, odprężających).
- WYWIADOWCA: stara się być przyjazny i opiekuńczy wobec dziewcząt, zorganizował wspólną grę/zbiórkę/zabawę zastępu harcerki i harcerzy
TROPICIELKA: stara się być przyjazna i koleżeńska wobec chłopców, zorganizowała wspólną grę/zbiórkę/zabawę zastępu harcerki i harcerzy
- Potrafi uzasadnić szkodliwość stosowania używek, propaguje w swoim środowisku pozaharcerskim postawę abstynencji od alkoholu, tytoniu i narkotyków.
- Przeszedł próbę dzielności np. broniąc (w szkole, na podwórku) słabszych i pokrzywdzonych lub służąc bliźnim
- W czasie próby zdobył kolejnych pięć sprawności harcerskich
- Potrafi poświęcać własne przyjemności dla obowiązków, służby, dobra zastępu i jego członków
- Ma mundur jest w nienagannym stanie, dba o niego i szanuje, sam przyszywa wszystkie elementy umundurowania

2. Wiedza obywatelska:

- Zna najważniejsze fakty z historii Polski, wybierze jeden okres z historii Polski i przygotuje o nim grę na zbiórkę zastępu.
- Zna historię swojej rodziny (najciekawsze postaci, ciekawe wydarzenia, tradycje rodzinne; wie, gdzie są pochowani członkowie jej rodziny).
- Zna najważniejsze fakty z historii swojej miejscowości
- Umie porozumieć się w podstawowych sprawach w wybranym języku obcym.

3. Wiedza harcerska:

- Zna główne okresy działalności harcerstwa. Wie jak harcerze i harcerki walczyli o niepodległość Polski. Opowie o harcerzach z Szarych Szeregów. Wymieni co najmniej 3 organizacje harcerskie.
- Zna pełną nazwę i strukturę organizacyjną Stowarzyszenia i szczepu. Wie jakie zastępy pracują w drużynie, jakie drużyny w szczepie. Zna stopnie, imiona i nazwiska komendanta szczepu i jego zastępców, potrafi podać adres internetowy Stowarzyszenia .

- Zna kolory sznurów funkcyjnych, oznaczenia stopni harcerskich i instruktorskich Stowarzyszenia
- Zna dwadzieścia piosenek harcerskich, ma je zapisane w swoim śpiewniku

4. Umiejętności organizatorskie :

- Przeprowadzi musztrę zastępu : zbiórki, zwroty, zamelduje zastęp.
- Zna obowiązki łącznika, zwiadowcy, wartownika, służbowego.
- Umie poprowadzić zastęp w terenie, posługiwać się mapą i kompasem
- Przeprowadzi zwiad harcerski i sporządzi z niego pisemny meldunek.
- Pokieruje zastępem lub innym zespołem w czasie imprezy kulturalnej, społecznej, harcerskiej lub wykonywania zadania.
- Ułoży plan zbiórki zastępu i ją przeprowadzi.
- Przeprowadzi w czasie zbiórek 8 gier lub zabaw ruchowych
- Po uzgodnieniu z drużynowym podejmie określoną funkcję w drużynie (jednorazowo, np. przygotowanie gry, lub na stałe, np. funkcję kronikarza) i wywiąże się z niej.
- W działaniach w drużynie i w zastępie wykorzystuje zdobycze techniki (zdjęcia cyfrowe, e-mail, strony WWW).

5. Znajomość miejsca zamieszkania:

- Zna swoją miejscowość, potrafi posługiwać się jej planem.
- Przygotował kilkugodzinną wycieczkę zastępu po najbliższej okolicy. Dowiedział się i opowiedział o ciekawym obiekcie na trasie wędrówki. Skorzystał z mapy i przewodnika.

6. Umiejętności praktyczne:

- WYWIADOWCA : sprawnie wykonuje drobne naprawy : wymieni żarówkę, bezpiecznik, naprawi lampę, naoliwi zamek, zakonserwuje rower itp. Wykona potrzebny mu przedmiot z drewna lub metalu. Potrafi uprać i uprasować swoje ubrania
- TROPICIELKA : wykona proste elementy ubrania lub wyposażenia domu. Umie wyszywać, wyszyje znaczek sprawności, ugotuje jednodaniowy obiad dla domowników. Potrafi uprać i uprasować swoje ubrania

7. Sprawność:

- Umie podchodzić, obserwować i tropić. Rozwiąże dwa zadania tropicielskie (np. podejście na słuch lub światło, tropi przez 2-3 km za znakami charakterystycznymi lub śladami nóg, tropi za śladem zwierzęcia na śniegu)
- Przeprowi się przez przeszkodę wodną . Umie pływać.
- Jeździ na rowerze i zna najważniejsze przepisy drogowe dotyczące rowerzystów . Jeździ na nartach i zna zasady bezpiecznego poruszania się na stoku narciarskim.
- Przejdzie 1km krokiem skautowym WYWIADOWCA w 7 min, TROPICIELKA w 8 min.
- Weźmie udział w nocnej grze terenowej.
- Weźmie udział wycieczce górskiej, potrafi się do niej przygotować.

8. Biwakowanie:

- Zaplanuje wycieczkę zastępu. Skompletuje ekwipunek i prowiant zastępu na wycieczkę dwudniową.
- Zna okoliczne tereny wycieczkowe. Brał udział w wyprawie pieszej, rowerowej i kajakowej
- Potrafi regulować tempo marszu, ustalać odpoczynki, wyznaczać harcerza prowadzącego i zamykającego
- Podczas biwaku zaplanuje i przygotuje trzy posiłki, w tym co najmniej jeden obiad z deserem; zakupi produkty potrzebne do ich wykonania, rozliczy się z powierzonych jej pieniędzy

9. Przyroda:

- Rozpoznaje rodzaje drzew w Polsce, krzewów, zbóż, zwierząt, ptaków i owadów oraz owoce leśne. Odróżnia grzyby jadalne od trujących.
- Rozpozna tropy kilku zwierząt domowych i leśnych.
- Podpatrzył scenę z życia przyrody - opisał ją, przedstawił rysunek, fotografię lub nagranie filmowe.

10. Łączność:

- Ułoży prosty szyfr.
- Zorganizuje pracę stacji sygnalizacyjnej, nada chorągiewkami i odbierze depeczę alfabetem Morse'a zawierającą min. 20 słów.
- Wyznaczy drogę znakami patrolowymi.

- Sprawnie posługuje się komputerem, zdobył komplet informacji na wybrany temat i przedstawił je w postaci prezentacji multimedialnej

11.Terenoznawstwo:

- Rozróżnia formy ukształtowania terenu (na mapie i w terenie).
- Dokona pomiaru niedostępnych obiektów w terenie (wysokości drzewa, szerokości rzeki).
- Wskaże na mapie miejsca postoju, planowaną drogę marszu, punkty orientacyjne. Odczyta znaki umowne na mapie.
- Posługuje się kompasem - wyznaczy azymut w terenie , przejdzie wyznaczony odcinek według azymutu.
- Dojdzie do celu według dostarczonego szkicu. Wykona z pamięci szkic drogi (długości ok. 1 km) z zaznaczeniem punktów charakterystycznych

12.Pionierka:

- Rozbije z zastępem namiot 10-cio osobowy.
- Rozplanuje w terenie biwak zastępu.
- Rozpali ognisko min. dwoma sposobami, ułoży je w trudnych warunkach pogodowych (np. po deszczu) i rozpali trzema zapalkami
- WYWIADOWCA: Wykopie latrynę lub dół na śmieci.
- TROPICIELKA : Zaprojektuje i wykona urządzenie namiotowe (stojak, półkę, itp.) oraz element zdobnictwa
- Stosuje 6 węzłów (skróci i zakończy linę, połączy linką elementy drewniane, przywiąże linę do palika).
- Konserwuje sprzęt obozowy(np. wysuszy i zatakuje namiot, wyczyści, naostrzy i zakonserwuje siekierę itp.).

13.Samarytanka:

- Skompletuje polową apteczkę zastępu, potrafi z niej korzystać.
- Zaradzi w przypadku otarcia nogi, odmrożenia, oparzenia, zaprószenia oka.
- Założy opatrunek na ranę, zabandażuje dwoma prostymi sposobami (np. śrubowym, jodelką itp.).
- Unieruchomi kończynę.
- Zmierzy tętno.
- Przygotuje łóżko dla chorego.
- Potrafi gasić palące się na człowieku ubranie

ĆWIK-SAMARYTANKA

- IDEA STOPNIA

ĆWIK / SAMARYTANKA to harcerski wyga - radzi sobie w różnych sytuacjach życiowych. W dziedzinie pracy nad sobą nie trzeba go/ją prowadzić za rękę - sam wybiera sobie cele i zadania konsekwentnie dążąc do ich realizacji. W pełni opanował podstawowe umiejętności harcerskie, w wyszkoleniu polowym nie ma dla niego tajemnic. Dla młodszych harcerzy jest wzorem harcerskiej postawy, a także mistrzem wiedzy i umiejętności harcerskich. ĆWIK / SAMARYTANKA osiągnął mistrzostwo w technikach harcerskich. Harcerz/harcerka zdobywający ten stopień pełni funkcje na poziomie drużyny. Podejmuje odpowiedzialność za grupę. Wychodzi z własną inicjatywą (dom, szkoła, drużyna). Sumiennie wywiązuje się ze swoich obowiązków. Odkrywa w swoim życiu działanie Boga. Stylem życia świadczy o wyznawanych przez siebie ideałach, promuje je w swoim otoczeniu, wszyscy wiedzą, że można na niego liczyć, równocześnie ma odwagę prosić o pomoc w razie trudności i wie, do kogo może się o nią zwrócić. Posiada zdolność do wyznaczania i realizacji indywidualnych celów, rozumie harcerską ideę służby (szuka pól do jej realizacji i wypełnia ją). Wykazuje się dojrzałością w pojmowaniu współczesnego patriotyzmu. Świadomie kształtuje swój styl, potrafi efektywnie połączyć obowiązki rodzinne, szkolne i harcerskie z czasem na odpoczynek i hobby, które posiada

- WYMAGANIA STOPNIA

Każde wymaganie powinno być zrealizowane jednym konkretnym zadaniem, adekwatnym do potrzeb i możliwości harcerza/harcerki; jedno zadanie może spełniać więcej niż jedno wymaganie.

Każde zadanie powinno być dla harcerza/harcerki wyzwaniem!

1. Praca nad sobą:

- Daje sobie radę w każdej sytuacji. Dowiódł, że potrafi postępować po harcersku. Harcerz jest rycerski, harcerka - opiekuńcza. W rozmowie z drużynowym wskaże sukcesy i niepowodzenia pracy nad sobą.
- Zaplanował i podjął działanie w zakresie służby harcerskiej (zakończy je lub jest w trakcie realizacji).
- Wyręcza rodziców w wykonywaniu obowiązków domowych - można powierzyć mu na pewien czas gospodarstwo domowe.
- Stara się znaleźć dobro w ludziach, na bieżąco wyjaśnia wszelkie nieporozumienia.
- Zapozna się z treścią książki przeznaczoną dla młodzieży, która traktuje o miłości w świetle nauki chrześcijańskiej.
- Wierzy we własne siły, do zadań stara się podchodzić z optymizmem i zarażać nim innych.
- Stara się znaleźć jak najbardziej efektywne dla siebie sposoby nauki.
- Panuje nad kulturą słowa i stylem swych wypowiedzi, nie jest złośliwy ani cyniczny. Nie jest zarozumiały, przyjmuje krytykę i słuszne argumenty (na wybrany temat poprowadził otwartą dyskusję, w której starał się dojść do prawdy).
- W czasie próby zdobył 4 sprawności harcerskie wskazane przez drużynowego
- Ma sprecyzowane zainteresowania, wykorzystuje je w harcerstwie
- Wziął udział w harcerskiej służbie drużyny podczas uroczystości religijnych (budowa Bożego Grobu, Ołtarza Bożego Ciała, Stajenki)

2. Wiedza obywatelska:

- Zna historię Polski, potrafi scharakteryzować poszczególne okresy naszych dziejów.
- Wykaże się znajomością kultury ojczystej w wybranym zakresie (np. literatura, muzyka, malarstwo, architektura, sztuka ludowa itp.)
- Określi podział administracyjny Kraju i regionu, opowie, co to jest samorząd i na czym polega, co to jest sejm i rząd i jakie są ich role.
- Wskaże urzędy i ważne instytucje w swoim mieście, określi co i jak w nich można załatwić. Wie z czego słynie jego miasto i region, do czego jego mieszkańcy są przywiązani.
- Przetłumaczy z wybranego języka obcego tekst dotyczący skautingu
- Sporządzi „mapę potrzeb społecznych” występujących w najbliższej okolicy i weźmie udział w projekcie (zadaniu) odpowiadającym na którąś ze wskazanych potrzeb

3. Wiedza harcerska:

- Wytlumaczy młodszym harcerzom treść Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego.

- Zna historię harcerstwa, wie kim są wymienione osoby i potrafi wygłosić gawędę o jednej z osób ważnych w dziejach skautingu i harcerstwa: R.Baden-Powell, O.Małkowska, A.Małkowski, Ks. Lutosławski, ks. Mauersberger, St. Sedlaczek, A. Kamiński, F.Marciniak, St. Broniewski, T.Strzembosz, bł. ks. phm. S.W.Frelichowski
- Zna historię swojej drużyny, jej obrzędowość i tradycje. Jest strażnikiem jednego z obrzędów. Potrafi w ciekawy sposób przekazywać je młodszym kolegom i koleżankom.
- Zna regulaminy stowarzyszenia
- Utrzymuje w gotowości swój mundur i ekwipunek harcerski tak, by w wyznaczonym czasie stanąć na alarm.
- Przygotuje program ogniska harcerskiego.
- Przygotuje i poprowadzi śpiew w zastępie lub drużynie

4.Umiejętności organizatorskie:

- Poprowadzi musztrę drużyny. Zorganizuje i poprowadzi apel harcerski. Zna zasady postępowania ze sztandarem.
- Zorganizuje pracę zastępu wartowniczego i służbowego.
- Zorganizuje dla kilku zastępów lub drużyny imprezę terenową (kilkugodzinną grę, rajd, biwak, itp.) lub innego typu wydarzenie
- Ułoży plan zbiórki drużyny i ją przeprowadzi.
- Sporządzi pisemne opracowanie (plan, sprawozdanie, analizę, ogłoszenie, itp.) potrzebne do strony internetowej drużyny.
- Załatwi w instytucji (urzędzie) powierzone sprawy.

5. Znajomość miejsca zamieszkania:

- Zna swoje miasto, jego historię, poprowadzi po nim wycieczkę.
- Potrafi z pamięci narysować mapę swojej dzielnicy

6. Umiejętności praktyczne:

- Skompletował narzędzia, przybory, materiały potrzebne do realizacji własnych zainteresowań i pasji, sprawnie się nimi posługuje
- Zorganizuje wyjście zastępu lub drużyny do kina, teatru, na koncert, do muzeum lub inną imprezę kulturalną.
- Zaprojektuje i wykona urządzenie techniczne lub element dekoracyjny do domu, harcówki, lub szkoły.
- Zna zasady przechowywania sprzętu w magazynie, żywności na obozie, pieniędzy w gospodarce, potrafi rozliczyć biwak zastępu, drużyny
- ĆWIK - zna zasady działania pojazdów drogowych. Naprawi zmechanizowany sprzęt domowy. Umie posługiwać się wiertarką, wkrętarką, wyrzynarką. Zawiesi półkę na ścianie, naoliwi drzwi, połączy ze sobą kilka rurek, uszczelni ciekący element instalacji wodno - kanalizacyjnej
- SAMARYTANKA - zna zasady racjonalnego żywienia, upiecze ciasto, przygotowuje zapasy na zimę. Zaopiekuje się przez kilka godzin małym dzieckiem, chorym, osobą niepełnosprawną lub starszą.

7. Sprawność:

- Wykaże się sprawnością fizyczną lub umiejętnościami sportowymi (np. umie jeździć na nartach, konno, dobrze pływa, zna dobrze kilka gier boiskowych, uprawia określoną dziedzinę sportu, itp.)
- Zorganizuje turniej między zastępami szczepu z określonej dziedziny sportu
- Znajdzie dla siebie takie formy aktywności ruchowej, które są dla niego/niej odpowiednie długoterminowo i systematycznie będzie dzięki nim dbać o swoje zdrowie i poprawiać kondycję.

8. Biwakowanie:

- Zaprojektuje dwudniową wycieczkę drużyny lub kilku zastępów.
- Zna zasady zachowania się na szlaku, wie jak zachować się w razie zbłądzenia
- Odbił wycieczkę górską, zdobył szczyt powyżej 1400 m.n.p.m, zdobył (lub jest w trakcie zdobywania) GOT-u
- Radzi sobie w trudnych sytuacjach zorganizuje sobie nocleg w każdych warunkach

9. Przyroda:

- Rozpoznaje rośliny jadalne, lecznicze i trujące (np. owoce, grzyby, zioła, itp.)
- Spędzi 24 godziny w lesie podpatrując jego życie
- Rozumie potrzebę ochrony naturalnego środowiska, zasadzi przynajmniej jedno drzewo.

10.Łączność:

- Bezbłędnie posługuje się alfabetem Morse 'a, potrafi z pamięci zapisać nim dłuższą informację,
- Posługuje się komputerem, potrafi obsługiwać arkusz kalkulacyjny, edytor tekstu, program graficzny, stworzyć prezentację multimedialną, systematycznie pomaga w prowadzeniu strony www drużyny, założył i moderował tematyczną listę dyskusyjną, przeprowadził chat z wybraną osobą
- Korzystał z nawigacji satelitarnej GPS, rozumie zasady jej działania.
- Zna alternatywne sposoby komunikacji, niż te będące aktualnie w powszechnym użyciu.

11.Terenoznawstwo:

- Posługuje się mapami przy projektowaniu zajęć terenowych. Ustali i wymierzy według mapy drogę marszu, wyznaczy azymut na mapie.
- Poprowadzi w nieznanym terenie według mapy posługując się busolą.
- Trafi do celu w dzień i w nocy według wyznaczonych azymutów.
- Narysuje szkic marszowy i szkic sytuacyjny z wykorzystaniem podziałki, azymutów i znaków umownych.

12.Pionierka:

- Pokieruje rozbijaniem namiotów różnych typów.
- Zbuduje urządzenie obozowe - kuchnię, natryski, kominkownię, bramę, stanowisko p/poż itp.
- Zna sposoby przechowywania żywności na obozie, zaplanuje urządzenie magazynu żywnościowego i sprzętowego.
- Stale naprawia, konserwuje i dba o sprzęt obozowy
- Przygotuje spis ekwipunku obozowego (zimowiska) : sprzętu kuchennego, pionierskiego, sportowego, itp. Po obozie (zimowisku) sprawdzi jego stan ilościowy i jakościowy oraz odpowiednio zabezpieczy.

13.Samarytanka:

- Skompletuje apteczkę drużyny i potrafi z niej korzystać.
- Zaradzi w przypadku omdlenia, zatrucia, udaru słonecznego, zaccadzenia, krwotoku, porażenia prądem.
- Przyłoży okład. Zna kilka sposobów bandażowania kończyn, głowy i tułowia.
- Umie zastosować sztuczne oddychanie.
- W warunkach polowych zorganizuje transport chorego, przygotuje dla niego pomieszczenie i zorganizuje opiekę.
- Rozumie szkodliwość tytoniu, alkoholu i narkotyków dla zdrowia.

PRÓBA WĘDROWNIKA/WĘDROWNICZKI

1. Próba rozpoczyna się w momencie przyjścia harcerza/harcerki na pierwszą zbiórkę drużyny wędrowniczej. Powinna trwać nie dłużej niż 6-8 miesięcy. W czasie okresu próbnego harcerz/harcerka wędrują w sensie dosłownym i przenośnym. Wędrowka w sensie dosłownym to przebyte w tym okresie wędrowki i włości, podczas których czas i przestrzeń stają się prawdziwym wyzwaniem. Wędrowka w sensie przenośnym, to przemierzanie ścieżek myśli i aktywności ludzkiej, wędrowka przez zagadnienia i problemy społeczne, polityczne i ekonomiczne. Po zakończeniu próby harcerz/harcerka otrzymuje prawo do noszenia naramiennika wędrowniczego.
2. Wymagania próby:
 - Rozwija swoje zainteresowania w wybranej przez siebie dziedzinie
 - Zdobył/a stopień co najmniej ćwika/samarytanki lub posiada wiedzę harcerską wymaganą dla tego stopnia
 - Bierze czynny udział w pracach drużyny wędrowniczej lub innego zespołu wędrowniczego
 - Zna historię oraz konstytucję drużyny do której należy. Dbą o honor swojego środowiska
 - Zna i przestrzega postanowień Kodeksu Wędrowniczego
 - Znalazł pole stałej służby
 - Zrealizował jedno lub więcej zadań określanych mianem wyczynu
 - Zna miejsce i obowiązki wędrownika w Stowarzyszeniu

HARCERZ ORLI/HARCERKA ORLA

• IDEA STOPNIA

Stopień przeznaczony jest dla wędrowników, którzy zgłaszają świadomy akces do ruchu harcerskiego. Wkraczają w dorosłe życie, samodzielnie określają i kształtują swój światopogląd. Odczytują swoje powołanie, świadomie określają swoją drogę życiową. Są odpowiedzialni, można na nich polegać. Pogłębiając wiarę zaczynają świadczyć o niej poza harcerstwem. Ich życie budowane jest na wartościach harcerskich i chrześcijańskich. Są oparciem dla swojego rodzeństwa, rodziców, starają się być przykładem dla swoich rówieśników i młodszych. Angażują się w życie społeczne. Wkraczają na drogę rozwoju instruktorskiego, bądź harcerstwa starszego. Systematycznie pełnią służbę bliźniemu. Świadomie kształtują swoje relacje z otoczeniem, pełni pogody ducha rozwiązują pojawiające się problemy.

• WYMAGANIA STOPNIA

Próba polega na ułożeniu od 6 do 10 zadań, których zrealizowanie pozwoli na osiągnięcie ideału opisanego w idei stopnia, zdobycia niezbędnej wiedzy i umiejętności, oraz wypełnienia służby potrzebującym. Przynajmniej trzy zadania winny zakończyć się trwałym śladem. Próbę układa harcerz wraz ze szczerpowym na podstawie poniższych punktów. Charakter próby końcowej winien być indywidualny i mieć formę wyczynu. Próba końcowa winna trwać od 18 do 36 h.

- Pogłębia swoją wiedzę religijną (zapoznał się z wybranym przez siebie tekście Ojca Św. skierowanym do młodzieży; przeczytał wybraną encyklikę Ojca św.), swoje wybory opiera na ewangelii, prowadzi życie sakramentalne.
- Uczestniczył we wszystkich formach harcerskiego życia (zbiórka, bieg, wycieczka, biwak, rajd, turniej, festiwal, msza św.), a kilka z nich organizował, w tym przynajmniej za jedną był odpowiedzialny.
- Spędził 75 dni na obozach, 21 na zimowiskach
- Pracuje nad swoim charakterem, pielęgnując i wzbogacając przede wszystkim swoje życie duchowe (np. zapoznając się z wybranymi pozycjami z zakresu filozofii, etyki, religii itp.)
- Zapozna się z życiem i działalnością człowieka, który stanowi dla niego wzór i autorytet moralny, przedstawi jego sylwetkę w drużynie
- Pogłębia swoją wiedzę fachową dając temu widoczny znak (oceny, świadectwo, matura, egzamin zawodowy itp.)
- Opanował wiedzę z wszystkich dziedzin harcerskich w stopniu co najmniej bardzo dobrym, a w jednej z nich wyspecjalizował się w sposób dający możliwość samodzielnego prowadzenia zajęć z wybranej dziedziny.
- Dokonał wyczynu o charakterze turystycznym, sportowym, artystycznym lub twórczym. Zorganizował wystawę, przedstawienie lub inne wydarzenie obrazujące jego wyczyn.
- Podjął się pełnienia samodzielnej funkcji w szczerpie.
- Do drugiego człowieka podchodzi z życzliwością starając się go zrozumieć widząc w nim swojego bliźniego (wybrał sposób rozwijania swej wrażliwości na potrzeby innych i podał wymierne tego wyniki np. pomógł młodszemu bratu, harcerzowi w pokonaniu słabości charakteru itp.)
- Staje się wzorem kulturalnego obycia, rozumie rolę i istotę kultury dnia codziennego (w atrakcyjny i kulturalny sposób zorganizował spotkanie towarzyskie lub imprezę artystyczną; na codzien stosuje formy dobrego wychowania (savoir vivre'u), umie dobrze tańczyć; potrafi bronić swego zdania bez zarozumiałości, wysłuchując się w argumenty strony przeciwnej).
- Samodzielnie znajduje pola służby i pełni ją indywidualnie (pełni służbę na rzecz konkretnego człowieka (np. korepetycje, opieka, pomoc),
- Poczyna się do odpowiedzialności za swoją rodzinę (regularnie stara się odciążyć rodziców w ich obowiązkach).

HARCERZ/HARCERKA RZECZYPOSPOLITEJ

- IDEA STOPNIA

HARCERZ/HARCERKA RZECZYPOSPOLITEJ staje się autorytetem harcerskim i wzorem dla innych. Daje przykład postawy harcerskiej. Ich życie we wszystkich przejawach jest realizacją chrześcijańskiego systemu wartości oraz Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego. Mają ukształtowaną wiarę, wolę i charakter, które decydują o tym, że wybierają dobro, a zło starają się zwyciężyć. Systematycznie pracują nad swym charakterem. Są samodzielni, obowiązkowi, odpowiedzialni i przedsiębiorczy. Chętnie pełnią służbę bliźnim. Są organizatorami otaczającego ich życia. Rozpoznają i realizują swoje powołanie w życiu oraz w społeczeństwie. Wiedzą, jak mogą służyć swojemu krajowi. Budują swoją przyszłość. Pracują lub studiują; mają sprecyzowane plany zawodowe i podnoszą swoje kwalifikacje. Wiedzą, jaki ślad chcą po sobie pozostawić. Są samodzielni, sami stawiają przed sobą cele i zadania. Wiedzą, że czeka ich jeszcze wiele wyzwań, które postawi przed nimi życie. Są gotowi je podjąć i wykorzystać do swego dalszego rozwoju oraz ubogacania innych. Są świadomi, że ich próba na stopień kończy się tylko w sensie formalnym, a nie rzeczywistym.

- WYMAGANIA STOPNIA

Próba polega na ułożeniu od 6 do 10 zadań, których zrealizowanie pozwoli na osiągnięcie ideału opisanego w idei stopnia, zdobycia niezbędnej wiedzy i umiejętności, oraz wypełnienia służby potrzebującym. Przynajmniej trzy zadania winny zakończyć się trwałym śladem. Próbę układa harcerz wraz ze szczerpym na podstawie poniższych punktów. Dla stopnia HARCERZA/HARCERKI RZECZYPOSPOLITEJ nie przewiduje się próby końcowej.

- Wziął udział w rekolekcjach formacyjnych lub w innego rodzaju formacji duchowej.
- Doskonali się w wybranej dziedzinie wiedzy lub aktywności ludzkiej (np. zdobył zawód, podjął lub ukończył studia, założył własną działalność gospodarczą)
- Uzyskał wyraźny wzrost umiejętności w zakresie wybranego języka obcego lub innej ważnej dla niego profesji.
- Potrafi tworzyć np. rysować, malować, fotografować, napisać wiersz, grać na instrumencie, recytować, grać na scenie, zaśpiewać solo.
- Zapoznał się z twórczością i życiem twórcy (poety, pisarza, malarza, muzyka, architekta, reżysera lub innego artysty), którego twórczość wpłynęła na jego wrażliwość i sposób postrzegania świata, przedstawił jego sylwetkę i twórczość w ciekawej formie na zbiórce drużyny lub szczerpu
- Napisał artykuł do prasy lokalnej na temat ruchu harcerskiego, działalności drużyn, szczerpu lub stowarzyszenia.
- Przygotował obóz letni stały lub zimowy, pełnił na nim odpowiedzialną funkcję. Zna zasady i przepisy organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży. Zdobyl państwowe uprawnienia i kwalifikacje do pracy z dziećmi.
- Systematycznie uprawia zajęcia rozwijające go fizycznie, zorganizował zawody sportowe dla szczerpu
- Organizował wydarzenie kulturalno – społeczne dla najbliższego środowiska, pełnił na niej odpowiedzialną, samodzielną funkcję .
- Podjął pracę lub uczestniczył w stażach, praktykach, które w przyszłości ułatwią mu start na rynku pracy.
- Stara się promować harcerską postawę przez przykład własny. Tworzy lub współtworzy wspólnotę poza harcerstwem, wykorzystując nabyte w harcerstwie umiejętności animacji wspólnych poczynań.
- Czuje się odpowiedzialny za siebie i innych, stara się świadomie kształtować swoje życie – wie kim chciałby zostać, jakich mieć przyjaciół, żonę, męża, na jakich ludzi chciałby wychować swoje dzieci.
- Jego działalność harcerska jest w harmonijny sposób powiązana z życiem rodzinnym i zawodowym. Bierze odpowiedzialność za wspólnotę harcerską (stowarzyszenie) w której funkcjonuje. Wie, w jaki sposób może ją współtworzyć i być jej najbardziej pomocny. Potrafi określić to miejsce, jego rolę, zadania i obowiązki.

ZAŁĄCZNIKI :

- KARTA PRÓBY HARCERKI/HARCERZA
- KARTA PRÓBY WĘDROWNICZEJ
- KSIĄŻECZKA PRÓBY NA STOPIEŃ

KARTA PRÓBY HARCERKI/HARCERZA

IMIĘ I NAZWISKO.....
 OPIEKUN PRÓBY.....
 DATA OTWARCIA PRÓBY/ ZAMKNIĘCIA PRÓBY.....
 NUMER ROZKAZU OTWARCIA / ZAMKNIĘCIA.....

Lp.	wymaganie	potwierdzenie
1.	Ukończył 10 lat (lub jest uczniem IV klasy). Wie, że chce zostać harcerzem/harcerką, akceptuje zasady życia panujące w drużynie.	
2.	Systematycznie uczestniczył w zbiórkach zastępu i drużyny przez 3 miesiące	
3.	Zapoznał się z wymaganiami Prawa Harcerskiego, rozumie je i stara się zgodnie z nim postępować	
4.	Potrafi przywitać się, przedstawić i zameldować po harcersku	
5.	Wie co to jest zastęp, drużyna i szczepek, rozróżnia funkcje w drużynie	
6.	Zna imię, nazwisko i adres zastępowego, potrafi skontaktować się z nim. Zna imię i nazwisko drużynowego, zna adres www drużyny, potrafi z niej korzystać	
7.	Zna sieć alarmową zastępu, sprawnie staje na zbiórki alarmowe	
8.	Zna nazwę zastępu, drużyny, szczepeku. Zna numer i barwy drużyny (szczepeku). Wie kto jest bohaterem drużyny. Wie kiedy powstała drużyna (szczepek) i kto ją założył. Zna nazwę Stowarzyszenia, w ramach którego działa drużyna	
9.	Skompletował mundur harcerski i prawidłowo go nosi	
10.	W czasie próby zdobył jedną sprawność harcerską (lub jest w trakcie jej zdobywania)	
11.	Założył śpiewnik harcerski	
12.	Wie, co oznacza w tradycji harcerskiej węzełek na chuście i stara się w swoim życiu postępować zgodnie z tą ideą. Spełnił kilka dobrych uczynków	
13.	Uczestniczył wraz z drużyną we Mszy Św. lub innym nabożeństwie	

KARTA PRÓBY WĘDROWNICZEJ

IMIĘ I NAZWISKO.....
OPIEKUN PRÓBY.....
DATA OTWARCIA PRÓBY/ ZAMKNIĘCIA PRÓBY.....
NUMER ROZKAZU OTWARCIA / ZAMKNIĘCIA.....

WYMAGANIE	ZADANIE	POTWIERDZENIE
1. Rozwija swoje zainteresowania w wybranej przez siebie dziedzinie		
2. Zdobył/a stopień co najmniej samarytanki lub ćwika lub posiada wiedzę harcerską wymaganą dla tego stopnia		
3. Bierze czynny udział w pracach drużyny wędrowniczej lub innego zespołu wędrowniczego		
4. Zna bohatera, historię oraz konstytucję drużyny do której należy. Dbą o honor swojego środowiska		
5. Zna i przestrzega postanowień Kodeksu Wędrowniczego		
6. Znalazł pole stałej służby		
7. Zrealizował jedno lub więcej zadań określanych mianem wyczynu		
8. Zna miejsce i obowiązki wędrownika w Stowarzyszeniu		